

Андрущенко О.С., аспірант

Науковий керівник: Губанова О.Р., д.е.н., проф.

Одеський державний екологічний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІЛЬГОВОГО КРЕДИТУВАННЯ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ЗАХОДІВ.

Сьогодні вкрай актуальною та життєво важливою проблемою для більшості країн світу є забезпечення енергозбереження в усіх ланках національної економіки, що за сучасних умов розглядається як один з визначальних факторів успішного переходу до сталого розвитку. Енергозбереження стало однією з пріоритетних завдань людства через дефіцит традиційних енергоносіїв, зростаючу вартість їх видобутку та глобальні екологічні проблеми.

Нераціональне енергоспоживання та висока енергоємність української економіки знижують конкурентоспроможність вітчизняної продукції, створюють навантаження на зовнішньоторговельний баланс, негативно впливають на навколишнє природне середовище і посилюють енергетичну, економічну та політичну залежність країни.

Найбільш поширеними інструменти, що формують сталу та ефективну систему зацікавленості споживачів енергетичних ресурсів до інвестування в енергозбереження є податки і податкові пільги; прискорена амортизація енергозберігаючого обладнання; субсидії та гранти; пільгові кредити й позики; стимулююча цінова політика; пряме державне фінансування проектів з енергозбереження.

Метою даного дослідження є обґрунтування ефективності пільгового кредитування енергозберігаючих заходів в Україні.

Використання кредитування енергозберігаючих проектів, як механізму стимулювання енергозбереження, передбачено у Законі України “Про енергозбереження”. Таким чином, новою умовою, що відродила інтерес до запровадження цього механізму, є поява підприємств, які зацікавлені у розширенні та оновленні виробництва та спроможні повернути залучені інвестиції. Держава, реалізуючи державну політику, спрямовану на підвищення енергоефективності національної економіки, має стимулювати до енергоефективності не тільки державний сектор, а в першу чергу приватний. Саме тому механізм кредитування перспективних енергозберігаючих проектів у приватному секторі необхідно розглядати як інструмент здійснення цілеспрямованої політики держави у сфері енергозбереження, направленої на зменшення залежності України від імпортованих енергоносіїв та підвищення конкурентоспроможності національного виробника.

Існують кілька можливих до реалізації в Україні форм кредитування енергозберігаючих проектів. Для впровадження найбільш доцільної та ефективної енергозберігаючої техніки і технологій, поширення цих технологій на підприємствах національної економіки держава може використовувати такий механізм як пільгове кредитування енергозберігаючих проектів з боку Національного банку України через мережу комерційних банків, що, створить умови, при яких всі учасники отримають вигоди від впровадження енергозберігаючого проекту. Держава - зменшить потребу у імпортуванні енергоносіїв та підвищить конкурентоспроможність вітчизняної економіки, державний бюджет - цільове та ефективне використання бюджетних коштів з їх поверненням та прибутком у вигляді надходжень від користування кредитом, комерційні банки - отримають свою частину прибутку від обслуговування наданого кредиту, підприємство - доступ до кредитів з невисокими ставками для модернізації виробництва та зменшення енергоємності продукції.

Для утворення такого механізму фінансування енергозберігаючих проектів доцільно визначити перелік енергозберігаючих проектів, які можуть кредитуватися з боку держави, що забезпечить чіткий контроль за використанням коштів та створить механізм оцінки результативності впровадження проектів. Необхідно також визначити умови, за якими у механізмі фінансування енергозберігаючих проектів можуть брати участь банки та підприємства.

Для стимулювання підприємств до реалізації найбільш доцільних енергозберігаючих проектів формуються умови, які забезпечують: конкурентність та змагальність банків та підприємств у отриманні кредитів, визначений рівень економічного ефекту від реалізації проекту та терміну окупності, залучення до проекту частини власних коштів підприємств, впровадження енергозберігаючого обладнання вітчизняного виробника тощо.

Необхідно також розробити порядок та правила надання кредитів та реалізації енергозберігаючих проектів, а саме: визначити тип проекту на який направляються кредити (впровадження системи освітлення, утворення та робота ЕСКО, запровадження когенераційних установок, модернізація житлового сектору, використання нетрадиційних видів палива, тощо); встановити часові межі надання та повернення кредиту; встановити максимальні обсяги кредитів в залежності від типу проекту на які надаються кредити та визначити кредитні ставки.

Література.

1. Про енергозбереження : Закон України від 01.07.1994 р. № 75/94-ВР // Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/74/94-%D0%B2%D1%80>.

2. Суходоля О.М.

Механізми фінансування енергозберігаючих проектів у ринкових умовах господарювання. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.esco-ecosys.narod.ru/2003_12/art03.htm